

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 8

Počet listů 9

Nejrozšířenější nebezpečné látky

Chlór - Cl₂

268
1017

Zkapalněný

266
1017

plynný

Žlutozelený plyn, těžší než vzduch, značně jedovatý a žíravý, při styku s vlhkým vzduchem tvoří mlhy.

Nadýchání chlórem vede k těžkému poleptání dýchacích cest a plic, je možný vznik plicního otoku, a to i se zpožděním do dvou dnů. Plyn vyvolává těžké poleptání očí a podráždění kůže až po tvorbu puchýřů, kapalný může vyvolat omrzliny.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit ho do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání (i pomocí přístroje), sejmout potřísněné součásti oděvu, postižená místa na těle okamžitě opláchnout vodou a pokrýt sterilním obvazem, zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček, transportovat vleže ve stabilizované poloze, při první pomoci používat ochranné prostředky, přivolat lékařskou pomoc.

Amoniak - čpavek - NH₃

268
1005

Zkapalněný

80
2672

vodný
roztok
10-35 %

68
2073

vodný
roztok
35-50 %

268
3318

vodný
roztok
nad 50 %

Bezbarvý plyn, lehčí než vzduch, ostrého štiplavého zápachu, při odpařování z kapalného stavu tvoří chladné mlhy, které jsou těžší než vzduch, se vzduchem tvoří leptavé výbušné směsi, je málo hořlavý.

Kapalný i plynný silně dráždí a leptá oči, dýchací cesty, plíce a kůži, způsobuje dráždivý kašel a dušnost, křeče dýchání mohou vést až k udušení, kapalný vyvolává silné omrzliny, nadýchání vyšších koncentrací může přivodit smrt.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit ho do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání (i pomocí přístroje), sejmut potřísněné součásti oděvu, postižená místa na těle okamžitě opláchnout vodou a pokrýt sterilním obvazem, omrzlá místa na těle netřít, zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček, postiženého transportovat vleže ve stabilizované poloze, postiženého nesmíme nechat prochladnout, přivolat lékařskou pomoc.

Oxid siřičitý - SO₂

268

1079

Zkapalněný

Kapalný je nereaktivní, při odpařování tvoří mlhy, které jsou těžší než vzduch, tvoří lepkavé směsi, plyn je bezbarvý se štiplavým zápachem, rozpouští se ve vodě.

Dráždí extrémně oči, dýchací cesty i plíce - tvorba otoku plic, možnost poškození hlasivek, vznik dráždivého kašle, dušnost, bezvědomí až smrt.

První zdravotnická pomoc: zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček, vdechovaný vzduch filtrovat přes mokrý kapesník (mul, tampon) nebo použít masku, vyvést postiženého ze zamořeného prostředí, sejmut zasažený oděv, zasažená místa opláchnout a přikrýt sterilním obvazem, udržovat postiženého v klidu, zajistit přívod kyslíku, je nutná lékařská pomoc.

Chlorovodík – HCl

268
1050

Zkapalněný

80
1789

vodné roztoky

Bezbarvý plyn se štiplavým zápachem, na vlhkém vzduchu tvoří bílou mlhu, ve vodě se rozpouští za vzniku kyseliny chlorovodíkové.

Silně dráždí dýchací cesty a oči, způsobuje poškození rohovky, otoky hrtanu a plic, krvácení z nosu, styk s vodnými roztoky vede k těžkému poleptání kůže, trudovitosti, vypadávání vlasů.

První zdravotnická pomoc: postiženého uložit do klidné polohy na čerstvém vzduchu, uvolnit těsné části oděvu a uklidnit. Při zasažení očí rozevřít palcem a ukazováčkem víčka a důkladně promývat vodou nejméně 15 minut. Při poleptání nejméně 10 minut oplachovat postižené místo velkým množstvím vody, opatrně odstranit potřísněný oděv a dále oplachovat zasaženou kůži nejméně 15 minut vodou, mýdlovou vodou, slabým roztokem sody nebo alkalickou minerálkou. Přikrýt zasažené místo čistou látkou a zajistit lékařské ošetření. Při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání. Je-li riziko plicního edému, pozor na latenci, která je často bez symptomů až 2 dny!

Sulfan – H₂S

263
1053

Zkapalněný

Bezbarvý plyn s charakteristickým zápachem po zkažených vejcích; hořlavá, lehce vznětlivá látka.

Dráždivé účinky způsobující záněty dýchacích cest a očních spojivek, možný též edém (otok) plic se zpožděním až dvou dnů; vdechnutí vysoké koncentrace může mít bleskový průběh se ztrátou vědomí, zástavou dechu a srdeční činností.

První zdravotnická pomoc: postiženého vyvést z kontaminovaného prostoru a uložit do klidné polohy, při zasažení očí rozevřít palcem a ukazováčkem víčka a důkladně promývat vodou nejméně 15 minut. Sledovat dýchání, při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání, případně kyslík. Při vdechnutí plynu vždy zajistit převoz na odborné lékařské pracoviště.

Kyanovodík - HCN

663
1051

stabilizovaný

663
1614

stabilizovaný
nasáklý v inertní
hmotě

663
1613

vodný roztok
o koncentraci max.
20 %

663
3294

alkoholický roztok
o koncentraci max.
45 %

Bezbarvá lehce těkavá kapalina se zápachem po hořkých mandlích, hořlavá a lehce vznětlivá, Velmi toxická látka, která přerušuje přívod kyslíku a oxidační procesy v buňkách; vdechnutí vysokých koncentrací způsobuje bezprostředně smrt; při nízkých koncentracích vyvolává škrábání v krku, dráždění sliznic hrtanu a očí, bolesti hlavy, silnou nevolnost, zvracení, pocit strachu, bušení srdce, dušnost.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit ho do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání (i pomocí přístroje), sejmut potřísněné součásti oděvu, zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček, transportovat vleže ve stabilizované poloze, při první pomoci používat ochranné prostředky, přivolat lékařskou pomoc.

Fosgen – COCl₂

268

1076

Zkapalněný

Bezbarvý plyn se zápachem po seně nebo tlejícím listí, bouřlivě reaguje s vodou za vzniku chlorovodíku a oxidu uhličitého.

Působí především na hluboké partie respiračního systému a způsobuje toxický otok plic, má rovněž dráždivý účinek; při nižších koncentracích se dostavuje pocit škrabání v krku, dráždivý kašel, pak následuje období o délce tří až šesti hodin bez subjektivních příznaků; potom dušnost, kašel, slabost, bolest hlavy, nevolnost, pocit na zvracení až zvracení; při rozvinutém otoku plic těžká dušnost a vykašlávání zpěněných růžových hlenů, strach z udušení; při velmi vysoké koncentraci dochází k okamžité smrti v důsledku reflexní zástavy dechu.

První zdravotnická pomoc: postiženého uložit do klidové polohy na čerstvém vzduchu, uvolnit těsné části oděvu a uklidnit. Při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání. Je nezbytné zabránit jakékoli námaze postiženého, zajistit mu klid a teplo.

Formaldehyd - HCHO

80

2209

roztok o koncentraci min. 25 %

38

1198

roztok zápalný

Bezbarvý plyn se štiplavým zápachem; hořlavý, rozpustný ve vodě za vzniku roztoku stejného štiplavého zápachu.

Silně dráždí oči a cesty dýchací, vyvolává záchvaty kašle, silné slzení očí, silné podráždění sliznice nosu a hltanu; po styku s tekutinou ztužení a poleptání kůže i poleptání očí ; po požití vnitřní těžké poleptání sliznice zažívacího ústrojí.

První zdravotnická pomoc: postiženého uložit do klidné polohy na čerstvém vzduchu, uvolnit těsné části oděvu a uklidnit. Při zasažení očí ihned rozevřít palcem a ukazováčkem víčka a důkladně promývat vodou nejméně 15 minut. Ihned přivolat očního lékaře! Při poleptání nejméně 10 minut oplachovat postižené místo velkým množstvím vody, opatrně odstranit potřísněný oděv a dále oplachovat zasaženou kůži. Zabránit infekci!

Sirouhlík – CS₂

336

1131

Bezbarvá nebo nažloutlá kapalina, silně hořlavá (nebezpečí vznícení za normální teploty), čistá látka téměř bez zápachu, technická se zápachem po zkažených vejcích.

Páry působí narkoticky, po přežití akutní otravy mohou po nějakou dobu přetrvávat poruchy centrálního nervového systému (např. poruchy vidění), po styku s tekutinou poleptání očí, po delším působení i kůže; je možné vstřebávání i kůží; vyvolává euforii, stavy opilosti, delirantní stavy, bezvědomí, křeče, obrnu dýchání; jsou možné nebezpečné chronické pozdní účinky na centrální nervový systém.

První zdravotnická pomoc: postiženého uložit do klidné polohy na čerstvém vzduchu, uvolnit těsné části oděvu a uklidnit. Dojde-li k vstříknutí do očí, provést ihned důkladný výplach. Neprodleně vyžádat pomoc očního lékaře! Při zvracení je velké nebezpečí vdechnutí! Při zástavě dechu okamžitě zavést umělé dýchání.

Etylén - C₂H₄

223

1038

Zkapalněný

23

1962
------

stlačený

223

3138
------

směs s acetylénem
a propylénem

Bezbarvá kapalina s nasládlým zápachem, rychle se odpařuje za tvorby chladných mlh, plynný etylén je těžší než vzduch, se vzduchem tvoří výbušné směsi, plyn je málo rozpustný ve vodě.

Dráždí oči a dýchací cesty, plyn je málo jedovatý, má narkotický účinek, může způsobit ochrnutí dýchacích center, způsobuje omrzliny, ospalost, závratě, bezvědomí.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit ho do stabilizované polohy, uvolnit oděv, sejmout potřísněné součásti oděvu, postižená místa opláchnout vodou a pokrýt sterilním obvazem, netřít omrzlá místa, zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček.

Propan-butan - C₄H₈ - C₄H₁₀

23
1965

Zkapalněný

Kapalný plyn se rychle odpařuje, vzniká studená mlha a výbušné směsi, je málo rozpustný ve vodě.

Působí narkoticky, závratě, nevolnost, ospalost, svalovou ochablost, stavy podráždění, bezvědomí.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit ho do stabilizované polohy, uvolnit oděv, zavést umělé dýchání, sejmout potřísněné součásti oděvu, postižená místa opláchnout, omrzlá místa netřít.

Acetylén - C₂H₂

239
1001

rozpuštěný

223
3138

směs s propylénem
a etylénem

Bezbarvý plyn, čistý příjemně voní po éteru, technický produkt páchne po česneku, není jedovatý, rozpouští se ve vodě, plyn je mimořádně hořlavý a snadno vznětlivý.

Plyn způsobuje nevolnost, bolest hlavy, zvracení, otupělost, bezvědomí, vysoké koncentrace působí narkoticky.

První zdravotnická pomoc: uvolnit těsné součásti oděvu, při zástavě dechu zavést umělé dýchání, přivolat lékaře, nenechat postiženého prochládnout, přepravovat pouze vleže.

Benzín

33
1203

automobilní

33
1863

letecký
(bod vzplanutí
< 23 °C)

30
1863

Letecký
(bod vzplanutí
23-61 °C)

Bezbarvá kapalina s typickým zápachem, obchodní formy bývají zbarvené, páry tvoří výbušné směsi, které jsou těžší než vzduch, benzín se s vodou nemísí.

Delší vdechování výparů vede k pocitu opilosti, bolestem hlavy, stavu oblužení a zvracení, vysoké koncentrace k bezvědomí a zástavě dechu.

První zdravotnická pomoc: vyvést postiženého ze zamořeného prostředí, zasažené oči důkladně promývat asi 10 - 15 minut vodou směrem od nosu při násilném otevření víček, uložit do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, sejmut potřísněný oděv, postižená místa opláchnout, zavést umělé dýchání, k uklidnění opatrně aplikovat uklidňující léky.

Zemní plyn (obsahuje hlavně metan - CH₄)

223
1972

zkapalněný

23
1971

stlačený

Bezbarvá kapalina, odpařením se tvoří chladné mlhy a výbušné směsi, které se rychle šíří, mlhy jsou těžší než vzduch, plyn je bezbarvý a lehčí než vzduch,

Plyn působí slabě narkoticky, způsobuje bolesti hlavy, závrať, ospalost, bezvědomí.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, zavést umělé dýchání, omrzlá místa netřít, pokrýt sterilním obvazem.

Oxid uhelnatý - CO

263
1016

stlačený

263
2600

vodní plyn
(směs s vodíkem)

Bezbarvý plyn bez chuti a bez zápachu, mimořádně hořlavý, hoří modrým plamenem, při úniku rychle tvoří jedovaté, výbušné směsi lehčí než vzduch.

Váže se na krevní barvivo a omezuje příjem kyslíku tvorbou karboxyhemoglobinu, což má za následek dušení. Otrava se projevuje bolestmi hlavy, pocitem tlaku na prsou, v hlavě a ve spáncích, žaludeční nevolností, zvracením, bolestí břicha, stavy zmatenosti a rozrušení, bezvědomí, křeče. Vysoké koncentrace vedou ke smrti po několika vdechnutích.

První zdravotnická pomoc: přenést postiženého na čerstvý vzduch, uložit do stabilizované polohy, uvolnit těsné součásti oděvu, okamžitě zavést umělé dýchání (nejlépe s kyslíkem), co nejdříve vyhledat lékařskou pomoc!

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 9

Počet listů 6

Bezpečnost osob při bouřích a dalších atmosférických poruchách

Každá bouře bývá doprovázena některým ze svých doprovodných projevů:

- elektrické výboje – blesky,
- srážky, přívalové deště, krupobití,
- prudký vítr či jeho nárazy, tornáda

Tyto projevy se většinou nevyskytují samostatně, proto vždy musíme předpokládat jejich možné kombinace.

Musíme zohlednit konkrétní situaci a prostředí, v němž se nacházíme, a posoudit který z těchto činitelů za daných okolností pro nás představuje největší nebezpečí – a podle toho se pak zachovat.

ELEKTRICKÉ VÝBOJE – BLESKY

Představují největší riziko, doprovázející většinu bouří.

Za bouře není žádné místo absolutně bezpečné.

Základní pravidlo je, že blesk si vždy hledá pro něj nejkratší a nejvodivější cestu do země.

Proto nejčastěji zasáhne nejvyšší nebo nejlépe vodivé objekty v krajině.

Nelze však odhadnout, jaká dráha je pro blesk nejvýhodnější. Obecně však platí, že za bouřky bychom se měli snažit vyvarovat situace, při které se staneme doslova hromosvodem (ať již z důvodu nejvyšší polohy v okolí či zvyšováním své vodivosti).

Nebezpečnou se situace stává v okamžiku, kdy již vidíme jednotlivé blesky, akutní nebezpečí hrozí když již slyšíme i hřmění.

Čím je doba mezi bleskem a zahřměním kratší nebo čím je hrom hlasitější, tím je riziko větší

Za nejvíce rizikové lze považovat následující situace:

- ➔ Pohyb osob v otevřené krajině nebo na jakémkoliv vyvýšeném místě; extrémně nebezpečným je pohyb na horském hřebeni a vrcholech hor.
- ➔ Pobyt na vodní hladině (řek, přehrad, rybníků, jezer, moře) – jako plavec, v člunu, na lodi, surfovacím prkně, nafukovací matraci, atd.

- ➔ Pohyb v jakékoliv otevřené krajině, kdy máme u sebe jakékoliv větší kovové předměty (např. jízdní kola, deštníky, golfové hole, krosny s kovovou kostrou, atd.) nebo se jich dotýkáme (např. pevné řetězy na horách).
- ➔ Pobyť pod vzrostlejšími stromy.
Pozor - některé nižší stromy mohou mít výrazně hlubší kořeny než třeba okolní vyšší smrky a díky tomu jsou výrazně vodivější.
Za bouřky je tedy lepší vyvarovat se blízkosti jakýchkoliv vzrostlejších stromů, nejen těch nejvyšších !!!
- ➔ Pobyť v blízkosti jakýchkoliv stožárů (nejen kovových!), sloupů veřejného osvětlení, a poblíž elektrického vedení.
- ➔ Pobyť v jakýchkoliv otevřených vozidlech, stavebních či zemědělských, na cyklistických kolech a motorkách.
- ➔ Telefonování pevnými linkami (o to i v uzavřených chráněných místnostech), práce s počítačem (zpravidla je spojen nejen s elektrickou sítí, ale i s telefonní sítí přes modem) či jakýmkoliv elektrospotřebiči, připojenými k rozvodné síti.
- ➔ Kontakt s vodou z vodovodu (mytí rukou či nádobí, sprchování).
- ➔ Pobyť pod skalním převisem, ve vchodu do jeskyně nebo jakékoliv šachty.

Za relativně bezpečný lze považovat pobyť v bouřce v autě s uzavřenou plechovou karosérií (nikoliv tedy v kabrioletu – byť se zataženou střechou, nebo v trabantu).

Stihneme-li to ještě před bouřkou, zatáhneme či demontujeme všechny externí antény (od rádia a mobilního telefonu), zatáhneme okénka a nedotýkáme se zbytečně kovových částí karosérie.

Pokud nás bouřka zastihne v otevřené krajině, snažíme se vyhledat co nejnižší polohy (údolí, úvozy, aj.). Musíme však zvážit riziko nečekaného přívalu vody (zejména v soutěsce nebo uzavřené rokli).

Na vyvýšených místech zaujmeme co nejnižší polohu, nikoliv však v leže; zároveň se snažíme o co nejmenší kontakt našeho těla se zemí. Z tohoto důvodu je doporučována poloha v podřepu, avšak pokud možno na špičkách bot (otázkou však je, kdo tuto polohu vydrží delší dobu).

Pokud jsme ve skupině, raději se rozdělíme a hlavně se nebudeme držet za ruce. Pokud by někdo ze skupiny byl náhodou zasažen bleskem, je tak větší naděje, že v okolí bude osoba schopná poskytnout první pomoc. Pokud budeme pohromadě, v těsné blízkosti, v případě zásahu bleskem budou zasaženi nejspíše všichni.

Výše uvedené zásady opatrnosti platí i tehdy, když se bouřka jeví jako relativně vzdálená (zejména po vydatných srážkách, kdy se nám zdá, že bouřka již odchází).

Bezpečnostní pravidla bychom měli zachovat po dobu alespoň 20 až 30 minut od posledního blesku či zahřmění.

V případě zásahu a zranění člověka bleskem bývá nadějí pro zasaženého včasná první pomoc, zpravidla je nutná masáž srdce a umělé dýchání.

VÍTR

Vítr sám o sobě pro člověka bezprostřední nebezpečí většinou představuje při nesilnějších tornádech.

Za bouřek se nejčastěji prudký nárazový vítr vyskytuje na jejich čele, těsně před nástupem srážek.

Zvláštní formou silného větru při bouřích jsou tornáda.

Nejvíce úrazů způsobených větrem jde na vrub vyvrácených stromů a ulámaných velkých větví a jejich následného pádu buď přímo na člověka, nebo na vozidlo v němž člověk právě sedí, nebo před jedoucím vozidlo s následnou havárií.

Následují úrazy způsobené padající střešní krytinou a okapy (zejména ve městech, kde lidé v ulicích často vůbec nevědí, co se kolem nich děje).

Největším nebezpečím pro člověka jsou různé letící předměty a úlomky všeho možného (i nemožného).

Za silného větru se nebudeme zdržovat v blízkosti větších stromů, u kterých může dojít k jejich vyvrácení nebo ulomení větších větví. Platí to jak pro člověka pohybujícího se volně krajinou, tak pro táboření ve stanech nebo různých chatkách, tak pro pobyt v zaparkovaném či jedoucím autě.

V městských ulicích omezíme za silného větru pohyb poblíž vyšších budov, a to bez ohledu na typ střešní krytiny. Vítr může utrhnout jak jednotlivé střešní tašky, tak kusy plechových střech.

Pozor na možnost pádu drátů elektrických rozvodů. Pokud dráty vysokého napětí leží na zemi, zásadně se k nim nepřibližujeme (v jejich okolí hrozí nebezpečí tzv. krokového napětí). Za jízdy autem snížíme přiměřeně rychlost - nečekaný boční náraz větru může auto učinit neovladatelným, případně jej vytlačit ze silnice.

Pokud nás prudký vítr zastihne na vodní hladině, snažíme se co nejrychleji dostat na břeh (alespoň pokud nepatříme k extrémním surfařům). To platí jak pro plavání (ve vlnách se můžeme rychle vyčerpat a utopit se), tak pro pobyt na různých menších plavidlech (možnost jejich převrácení, případně potopení).

Nejlepší, co můžeme v blízkosti tornáda udělat, je schovat se do dostatečně bezpečného úkrytu. Tím jsou obecně sklepy, suterénní místnosti, jádra budov či bytů, či alespoň místnosti bez oken.

Zásadně nestojíme u okna a nesledujeme, co se děje kolem. Různé stodoly, maringotky, převozná obytná buňky, chaty, karavany či domky postavené z dřevotřískových (či obdobných) materiálů bezpečný úkryt rozhodně neskýtají; v případě přímého zásahu tornádem budou nejspíše rozmetány či alespoň značně zdemolovány.

Auto příliš bezpečný úkryt před tornádem neskýtá.

Pokud nás tornádo chytne v otevřené krajině, snažíme se vyhledat úkryt alespoň v různých terénních prohlubních, které nás alespoň částečně ochrání před padajícími stromy a různými letícími předměty. Rukama si snažíme chránit především hlavu, hrudník a břicho.

PŘÍVALOVÉ DEŠTĚ

Silné přeháňky, spojené s bouřkovou činností, jsou v letním období častým jevem. Ve většině případů mají pouze krátké trvání (do 30 minut).

Někdy však ve velmi krátkém čase při bouřce spadne extrémní množství srážek, které pak nestačí "normálně" odtéct z oblasti, kde spadly.

Za takové situace pak dochází k velmi nebezpečné akumulaci srážek, které se již nestačí vsakovat či "normálně" odtékat.

Dochází k povodním z přívalových dešťů, které nazýváme přívalové povodně.

Ty jsou nebezpečné především svou rychlostí a prudkostí. Mohou přeměnit „nevinné“ malé potůčky (či jen suchá koryta) v životu nebezpečný živel. Nejnebezpečnější jsou v horách, kde se vlivem výrazně sklonitého terénu zvyšuje jejich rychlost a ničivost, přičemž současně dochází k sesuvům bahna a kamení.

Jste-li potenciálně ohroženi přívalovými srážkami či následnou přívalovou povodní, je nutné pozorněji sledovat dění ve svém okolí, připravit se na možnost povodně.

Pokud povodeň bezprostředně nehrozí, ale bouřková oblačnost je již pozorovatelná, je vhodné přinejmenším tuto oblačnost pozorněji sledovat, zda se příliš dlouho (více než hodinu) „nezdržuje“ na jednom místě, v oblasti proti proudu vodního toku, který by vás mohl případně ohrozit. Nebezpečí přívalových srážek je tím větším, čím níže jsou mraky nad terénem, což ukazuje na větší množství vláhy v atmosféře. Dalším indikátorem možné nebezpečnosti bouří jsou výrazně mimoběžné směry větru v různých hladinách, pozorovatelné podle tahu mraků (v meteorologické mluvě „střih větru“). Silné srážky mohou být naznačeny velkou frekvencí blesků za nápadné absence hlasitého hřmění, které je silnými srážkami často významně utlumeno (a nevidíme čarové blesky, ale jen „rozmazané“ záblesky).

Zvláště nebezpečné jsou přívalové povodně pro letní turistické tábořiště umístěné v údolích. V případě přívalových srážek v dané oblasti či v oblasti proti proudu vodního toku, je nutné zvýšit ostražitost a při sebemenší známce nebezpečí se co nejkratší cestou vzdálit do bezpečí, tj. většinou do nejbližšího svahu. Je též rozumné na tuto možnost myslet již při stavbě stanu či parkování automobilu.

KROUPY

Kroupy jsou poměrně běžným jevem doprovázejícím bouřky. Nebezpečným začíná být krupobití tehdy, když se vyskytnou kroupy o průměru větším než cca 2 cm. Výjimečně se mohou vyskytnout kroupy o průměru nad 5 cm (rekord v ČR je cca 12 cm), které pak mohou způsobit vážná zranění či velké hmotné škody. V případě blížícího se nebo začínajícího krupobití – zvláště při výskytu krup větších velikostí – okamžitě vyhledat bezpečný úkryt, případně poskytnout pomoc osobám, které byly zastíženy na otevřeném prostranství.

Protože největší kroupy se zpravidla vyskytují až na závěr krupobití, vyčkat v úkrytu až do jeho naprostého odeznění.

ZÁVĚR

Jak již bylo uvedeno, většinou se výše popsané jevy při silnějších bouřích nevyskytují zcela osamoceně, ale buď společně nebo v určitém sledu za sebou.

Typická silná bouře začíná postupným nebo prudkým zesílením větru, krátce poté (řádově sekundy až desítky sekund) zpravidla přijde přivalový déšť, doprovázený výrazným zesílením bleskové aktivity, načež po zeslabení větru a srážek se na závěr dostaví krupobití.

Jindy se vše může odehrát bez úvodního zesílení větru, nebo v jiných případech může krupobití přijít téměř současně s prvotním nárazem větru a nástupem srážek.

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 10

Počet listů 5

EVAKUACE

Evakuace je opuštění místa nebo prostoru, kde hrozí nebezpečí, a jsou to další opatření.

Pro ochranu obyvatelstva, při ohrožení zdraví a životů, jsou to velmi důležitá opatření.

Cílem evakuace není šikanování nebo rušení života lidí.

Když již bylo o evakuaci rozhodnuto, určitě je pro to závažný důvod. Na hrdinské chování není nikdo zvědavý.

Evakuaci nařizuje velitel zásahu, zaměstnavatel, ředitel školy, starosta města, hejtman kraje.

Předpokládá se evakuace způsobem soukromým a způsobem veřejným.

Způsob soukromý

Obyvatelstvo bude vyzváno, aby pro náhradní pobyt po omezenou dobu využilo svých chat, chalup a možností svých příbuzných a známých, v prostorech, kde ohrožení není aktuální. Obyvatelstvo bude taktéž vyzváno, aby využilo svoje vozidla a informace o nepoužitelných dopravních trasách a ohrožených prostorech. Proto má význam nedotknutelná zásoba 20 litrů benzínu nebo nafty.

Způsob veřejný

Obyvatelstvo, které neprovedlo soukromou evakuaci, využije nabídky Krizového štábu města k pobytu v náhradních zařízeních.

Podle situace budou zajišťována náhradní zařízení pro:

- × náhradní přístřeší
- × náhradní ubytování

Náhradní přístřeší

Slouží pro krátkodobý pobyt a základní ochranu před nepříznivým počasím.

Pro malé děti, staré a nemocné občany budou v případě potřeby zajištěna lůžka.

Na území města Šumperka je plánováno využití např. těchto možností:

- ▶ Dům kultury, Divadlo, Kino OKO, Společenské středisko SEVER, školy a jejich tělocvičny.
- ▶ Ubytovna Krizového systému města – Luže ul. Vikýřovická.
- ▶ Stany postavené hasiči města a jednotkami Civilní ochrany města v místech na území města nebo v jeho nejbližším okolí podle potřeby a možností.

Náhradní ubytování

Slouží pro dlouhodobý pobyt a zajištění základních životních podmínek:

- ochrana před nepříznivým počasím
- nocleh
- strava
- hygiena

Na území města Šumperka je plánováno využití např. těchto možností:

- Hotely a penziony – GRAND, SPORT, MORAVAN, HANSA, atd.
- Domovy mládeže a internáty – ul. U Sanatoria, SOŠ ul. Zemědělská, SZŠ ul. ČSA, atd.
- Ubytovna Krizového systému města – Luže ul. Vikýřovická.
- Stany postavené hasiči města a jednotkami Civilní ochrany města v místech na území města nebo v jeho nejbližším okolí podle potřeby a možností.

Krizový štáb města se musí postarat o střežení opuštěného prostoru.

Velkým úkolem je také zajištění základních životních podmínek v náhradních zařízeních. Musí se počítat s tím, že to nebudou stejné podmínky, jaké má každý doma nebo na dovolené.

Proto má význam evakuační zavazadlo, které by svým obsahem mělo pomoci překonat složité období.

Evakuace není jen „pouhé“ opuštění ohroženého prostoru lidmi. Do evakuace patří i pobyt lidí po nezbytnou dobu v náhradních podmínkách a jejich návrat zpět. Pod pojem evakuace patří i stěhování a náhradní uložení důležitých materiálních hodnot, odsun větších chovů hospodářských zvířat a péče o ně v náhradních podmínkách, pokud to vše situace umožní.

Informace o evakuaci viz. příloha Varování a informování.

Před odchodem z bytu nebo rodinného domu při evakuaci

- + Uhasit oheň v kamnech.
- + Vypnout elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček).
- + Uzavřít přívod plynu do bytu nebo rodinného domu.
- + Uzavřít přívod vody do bytu nebo rodinného domu.
- + Dětem a starým lidem vložit do kapsy oděvu cedulku se jménem, příjmením, adresou a číslem telefonu.
- + Připravit evakuační zavazadlo pro každou osobu.
- + Uzavřít okna a venkovní dveře.
- + Připravit zásobu krmení a vody pro exotická a hospodářská zvířata, která zůstanou doma.
- + Provéřit informovanost sousedů.
- + Poskytnout v případě potřeby pomoc starým, nemocným a osamělým sousedům.

Při odchodu z bytu nebo rodinného domu při evakuaci

- * Vzít sebou kočky a psy.
- * Vzít evakuační zavazadlo.
- * Uzamknout byt.
- * Poskytnout v případě potřeby pomoc starým, nemocným a osamělým sousedům.
- * Odjet soukromým vozidlem nebo odejít podle informací velitele zásahu a Krizového štábu města.

Evakuační zavazadlo

- Použít batoh nebo kufr nebo cestovní tašku.
Obsah by měl pomoci překonat nadcházející složité období.
- Zavazadlo označit cedulkou se jménem, příjmením, adresou a číslem telefonu.
- Při balení zavazadla vzít v úvahu:
  - ▼ Každá osoba by měla mít svoje zavazadlo.
  - ▼ Pokud bude doprava soukromým vozidlem, může obsah zavazadla odpovídat možnostem vozidla.
  - ▼ Pokud bude evakuace „veřejným způsobem“, maximální hmotnost zavazadla pro dospělého je 25 kg, pro dítě 15 kg.
  - ▼ Každý si nese svoje zavazadlo.
  - ▼ Pomáhá se jen starým a nemocným, nebo osamělým matkám s dětmi.

Obsah evakuačního zavazadla

- Osobní doklady a cennosti.
- Základní léky a léky podle momentálního zdravotního stavu.
- Náplast, obvaz a desinfekce.
- Základní trvanlivé potraviny a nápoje na 24 hodin.
- Základní toaletní a hygienické potřeby.
- Základní předměty osobní potřeby – kapesní nůž, šití, zavírací špendlíky, otvírák na konzervy a lahve, kelímek na pití.
- Baterka (svítilna) s rezervními bateriemi.
- Tranzistorové rádio s rezervními bateriemi.
- Pláštěnka.
- Náhradní prádlo, oděv a obuv do sucha a do mokra, podle ročního období.
- Předměty pro zábavu (dlouhou chvíli).

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 11

Počet listů 4

Test z oblasti ochrany obyvatelstva

Otázka číslo 1

Zaškrtněte, které čtyři organizace jsou základními složkami Integrovaného záchranného systému:

- generální štáb Armády České republiky,
- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- Český červený kříž,
- Česká národní banka,
- Horská služba,
- Zdravotnická záchranná služba,
- Česká pošta,
- Policie České republiky,
- Akademie věd České republiky,
- jednotka hasičů města

Otázka číslo 2

Na jaké telefonní číslo zavoláte, když:

- a) jste svědky požáru.....
- b) vidíte osoby, které vykrádají automobil.....
- c) naleznete cyklistu, který nehybně leží na silnici.....

Otázka číslo 3

Jaké zásady je třeba dodržovat , když zazní varovný signál sirény?

- a) rychle se uschovat - úkryt do budovy, zavřeme okna a dveře a zapneme rádio či televizi, abychom se dozvěděli vše potřebné,
- b) okamžitě opustíme budovu a směřujeme do nejbližšího lesa či krytu civilní ochrany, kde vyčkáme příchodu záchranářů,
- c) rychle se přesuneme do bytu, k čemuž můžeme zastavovat i civilní vozidla pomocí velkého červeného nápisu POMOC. Řidiči jsou podle vyhlášky povinni zastavit a odvézt nás na místo určení. V bytě pak vytočíme číslo 150 a čekáme na další pokyny.

Otázka číslo 4

Jaké varování ohlašuje kolísavý tón sirény, který trvá 140 vteřin ?

- a) požární poplach,
- b) všeobecná výstraha,
- c) konec prázdnin.

Otázka číslo 5

Co uděláte, když uslyšíte signál "Požární poplach"?

- a) okamžitě opustíme třídu a skrytě při zdi utíkáme domů, abychom varovali rodiče a sousedy,
- b) okamžitě se někde schováme, může to být i pod lavicí, ve sklepě školy nebo i na půdě; spolužáky, kteří jsou pomalejší, odvádíme třeba i násilím s sebou,
- c) signál je určen ke svolání hasičů a pokud se nás požár bezprostředně netýká, zachováme klid a pokračujeme v činnosti.

Otázka číslo 6

Jak si v případě nebezpečí nějakého zamoření chránit dýchací cesty a oči?

- a) brýlemi proti slunci s vysokým UV filtrem a přiložením ruky,
- b) lyžařskými brýlemi a navlhčeným ručníkem či kapesníkem,
- c) šátkem přes oči v utěsněné prázdné místnosti.

Otázka číslo 7

Vyškrtněte věci, které by neměly být v evakuačním zavazadle:

- kreditní karty
- přenosná televize
- tlaková obinadla
- kartáček na zuby a pasta
- čisticí prostředky na obuv
- varná konvice
- plastová láhev s pitnou vodou
- porcelánový jídelní servis
- cenné obrazy
- rezervní baterie
- psací stroj
- bačkory
- dioptrické brýle
- toaletní papír

Otázka číslo 8

Kdo rozhoduje o evakuaci?

- a) velitel zásahu nebo starosta města,
- b) Český rozhlas,
- c) prezident republiky.

Správné odpovědi:

Otázka č. 1 – Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba, Policie České republiky, jednotka hasičů města.

Otázka č. 2 – a) 150, b) 158, c) 155.

Otázka č. 3 – a).

Otázka č. 4 – b).

Otázka č. 5 – c).

Otázka č. 6 – b).

Otázka č. 7 – přenosná televize, varná konvice, čisticí prostředky na obuv, porcelánový jídelní servis, cenné obrazy, psací stroj, bačkory.

Otázka č. 8 – a).

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 12

Počet listů 2

ÚSCHOVA A UKRYTÍ OSOB

Úschova

Platí pro mimořádné události a krizové situace nevojenského charakteru.

Protože zde je aktuální ohrožení nebezpečnými látkami těžšími než vzduch a vodou, jedná se o využití nadzemních prostorů budov.

Ukrytí

Platí pro mimořádné události a krizové situace vojenského charakteru.

Protože zde je aktuální ohrožení tlakovými účinky zbraní, jedná se o využití přízemních a sklepních prostorů budov.

Provádění přípravy úschovného ochranného prostoru k uschování osob

Provádí subjekty pro své zaměstnance a klienty svépomocí s využitím vlastních pracovních, materiálních a finančních možností.

V obytných budovách provádí obyvatelé svépomocí vlastními silami s využitím vlastních materiálních a finančních možností.

Příprava úschovného ochranného prostoru k uschování osob zahrnuje:

- Uzavření venkovních oken a dveří.
- Utěsnění vůči venkovnímu prostředí (izolepa, náplast, plastelina, samolepící páska, sklenářský tmel, atd.).
- Vyklizení nepotřebného materiálu.
- Dodání materiálu potřebného k pobytu osob – židle, lehátka, přikrývky, rozhlasový přijímač, atd.

Kriteria pro výběr úschovného ochranného prostoru pro úschovu osob:

- + Těsnost ochranného prostoru.
Maximální snížení přirozené výměny vzduchu cestou různých otvorů, spár a štěrbin.
- + Vstup do ochranného prostoru z vnitřního prostoru budovy.
- + Místnost je ve vyšších patrech budovy.
- + Místnost je ve středním traktu nebo co nejvíce uprostřed budovy.
- + Ochranný prostor je na odvrácené straně od místa úniku nebezpečné látky.
Tím se snižuje možnost „vtlačení“ nebezpečné látky do vnitřku ochranného prostoru větrem různými spárami a štěrbinami.
- + Velmi výhodné je, když mezi zdmi ochranného prostoru – místnosti a obvodovými zdmi budovy jsou volné prostory.
- + Minimální výška ochranného prostoru 2,10 m.
- + Podlahová plocha na jednu uschovanou osobu 3 – 5 m².

Jako úschovné ochranné prostory nepoužívat:

- Místnosti, nad nimiž jsou uloženy předměty a zařízení o hmotnosti 1000 kg.m² a vyšší.
- Místnosti v těsné blízkosti skladovaných nebo používaných nebezpečných látek a materiálů.
- Místnosti, kterými vedou vysokotlaká vedení páry a stlačeného vzduchu, vedení vysokého elektrického napětí, vedení plynu, atd.

Informace k **úkrytovému ochrannému prostoru** viz. metodická pomůcka ”Sebeochrana obyvatelstva” na internetové stránce www.mvcr.cz/hasici/obcan.

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 13

Počet listů 9

VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA

Podle situace budou realizovány některé nebo všechny varianty, nebo budou varianty různě kombinovány.

HOUKÁNÍ SIRÉN

Signál „Všeobecná výstraha“ je houkání sirén kolísavým tónem po dobu 140 sec.

Znamená:

- Hrozí nebezpečí.
- Je nutno sledovat informace sdělované jinými prostředky, způsoby a formami.

Sirény se spouští – signály se vyhlašují min. 3x po sobě v 3 minutových intervalech.

Použití elektrických sirén na území města, umístěných takto:

- * Základní škola, Šumavská 21
- * Obchodní akademie, Hlavní třída 31
- * JESAN KOVO spol. s r.o., Čs. armády 40
- * VOŠ a Střední průmyslová škola, Gen. Krátkého 1
- * Město Šumperk – Městský úřad, nám. Míru 1
- * Tělovýchovná jednota – tělocvična Tyršův stadion
- * Krajská veterinární správa, Uničovská 44
- * FORTEX – AGS a.s., Jílová 1
- * Zemědělské středisko Temenice (bývalý školní statek)
- * Hasičská věž Temenice Šumperk
- * Hasičská zbrojnice Temenice Šumperk
- * PARS NOVA a.s. Žerotínova 56
- * CEMBRIT CZ a.s. provozovna, Příčná 26

Použití ručních sirén

Ruční sirény mají obdobný zvuk jako elektrické. Budou používány podle potřeby a možností.

VYSÍLÁNÍ INFORMACÍ ROZHLASOVÝMI A TELEVIZNÍMI STANICEMI

- Český rozhlas, stanice Praha, studio Olomouc, vysílá na frekvenci 106,8 FM
- Český rozhlas, stanice Radiožurnál, vysílá na frekvenci 91,3 FM
- Rádio RUBI Uničov, vysílá na frekvenci 97,1 FM
- Rádio HANÁ Olomouc, vysílá na frekvenci 92,3 FM
- Rádio KISS, vysílá na frekvenci 96,5 FM
- Rádio FREKVENCE 1, vysílá na frekvenci 104,3 FM
- Rádio IMPULS, vysílá na frekvenci 87,6 FM a 100,9 FM
- Rádio EVROPA 2, vysílá na frekvenci 99,3 FM
- Česká televize, 1. program
- Česká televize, 2. program
- Komerční televizní stanice

Slyšitelnost může být v různých místech pobytu (bydliště, pracoviště, chata, atd.) různá a frekvence jiné. Je nutno prakticky vyzkoušet a zjistit skutečnost.

POUŽITÍ ROZHLASOVÝCH ZAŘÍZENÍ NA VOZIDLECH URČENÝCH MĚSTEM

Vozidla Města Šumperka s rozhlasovým zařízením

- + Hasiči města, označené vozidlo TATRA.
- + Hasiči města, označené dodávkové vozidlo FORD.
- + Vozidlo skříňové PRAGA označené znakem „Civilní ochrana“.
- + Městská policie, označené osobní vozidlo.
- + Osobní vozidlo označené znakem „Civilní ochrana“ a s mobilním rozhlasovým zařízením.

Vozidla Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje

- + Označená vozidla TATRA a LIAZ
- + Označená osobní vozidla

Vozidla Policie ČR

- + Označená osobní vozidla

Před hlášením a sdělováním informací z rozhlasových zařízení na vozidlech budou občané upozorněni na nutnou pozornost houkáním výstražných zařízení na vozidlech.

POUŽITÍ MEGAFONŮ URČENÝCH MĚSTEM

Megafony budou obsluhovat

- × Hasiči města
- × Příslušníci městské policie
- × Pracovníci městského úřadu
- × Osoby určené starostou města

Před hlášením a sdělováním informací z megafonů budou občané upozorněni na nutnou pozornost.

POUŽITÍ PLAKÁTŮ A LETÁKŮ NA OFICIÁLNÍCH PLAKÁTOVACÍCH PLOCHÁCH

Oficiální plakátovací plochy:

- Ulice Jesenická – u ČD a.s. železniční stanice
- Ulice 17. listopadu – u DDM Vila Doris a PC
- Ulice 17. listopadu – u hotelu Grand
- Ulice 8. května – u budovy Policie ČR
- Ulice 8. května – u 3. Základní školy – betonový sloup
- Ulice Jeremenkova – u prodejny Eurostar Mýval spol. s r.o. – betonový sloup
- Ulice Lidická – u železničního přejezdu
- Ulice Uničovská – u prodejny Eurostar Mýval spol. s r.o. – betonový sloup
- Ulice Žerotínova – u PARS NOVA a.s.
- Smetanovy sady – u Hasičského záchranného sboru
- Ulice Gen. Svobody – u s.p. ČESKÁ POŠTA
- Náměstí Republiky – u soutoku potoka Temenec a Bratrušovského potoka
- Dětské hřiště u VI. Základní školy
- Ulice Temenické – u společenského střediska SEVER
- Ulice Zábřežská – u prodejny smíšeného zboží JEDNOTA SD
- Ulice Šumavská – u autobusové zastávky
- Ulice Kosmonautů – sídliště
- Ulice Husitská – u restaurace Pod kaštanem
- Ulice K.H.Máchy – u autobusové zastávky
- Ulice Vrchlického – křižovatka s ul. K.H.Máchy – betonový sloup
- Ulice Reissova – u bývalého sanatoria
- Ulice Bohdíkovská – u horní kaple
- Ulice Krameriova – u autobusové zastávky
- Ulice Komenského – u křižovatky s ulicí Dr.E.Beneše
- Ulice Slovanská – u bývalého kina Svět
- Ulice Temenická – u supermarketu ALBERT
- Ulice Vítězná – u supermarketu KAUF LAND
- Náměstí Husovo – autobusová zastávka u bývalé Mototechny

Dále budou plakáty u Regionálního a městského informačního centra, Hlavní tř. 22, Šumperk (vlastivědné muzeum).

POUŽITÍ LETÁKŮ

Varianty použití letáků:

- ➔ Distribuce do poštovních schránek.
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení u důležitých subjektů a předání letáků zaměstnancům subjektů.
Např. subjekty – METRA, DOLS, EPCOS, CEMBRIT, FORTEX, PARS NOVA, atd.
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení u státních subjektů, předání letáků zaměstnancům a návštěvníkům státních subjektů.
Např. státní subjekty – okresní soud, okresní správa sociálního zabezpečení, finanční úřad, okresní státní zastupitelství, atd.
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení v budovách městského úřadu, předání letáků zájemcům o informace:
  - Radnice, nám. Míru 1
  - Budova ul. Jesenická
  - Budova ul. Lidická
  - Budova ul. M.R.Štefánika 20
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení v kulturních zařízeních, předání letáků návštěvníkům kulturních akcí.
  - Dům kultury
  - Divadlo
  - Kino OKO
  - Vlastivědné muzeum
- ➔ Předání žákům a studentům škol k doručení do rodin, vylepení nebo vyvěšení ve školách.
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení v obchodech a předání letáků návštěvníkům obchodů.

- ➔ Vylepení nebo vyvěšení v zařízeních veřejné dopravy a předání letáků uživatelům veřejné dopravy.
  - ČD a.s., železniční stanice
  - Connex Morava a.s., autobusové nádraží
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení na pořádkových stanovištích zřizovaných v souvislosti s mimořádnou událostí, a předání letáků zájemcům o informace.
- ➔ Vylepení nebo vyvěšení na informačních stanovištích a předání letáků zájemcům o informace.
  - Regionální a městské informační centrum, Hlavní tř. 22, Šumperk (vlastivědné muzeum).
  - Informační stanoviště zřizovaná v souvislosti s mimořádnou událostí.

VYSÍLÁNÍ MĚSTA RADIOSTANICÍ CB

Volací znak města „Radnice Šumperk“.

Nejdříve na kanálu č. 1 informace o času a čísle kanálu, kde bude další vysílání.

Následně v určený čas na určeném kanálu vysílání podrobnější informace nebo odpovědi na dotazy občanů.

INFORMOVÁNÍ PODLE DOTAZŮ NA VYHRAZENÝCH TELEFONNÍCH LINKÁCH MĚSTA

Plánované vyhrazené telefonní linky pro dotazy ve vztahu k mimořádným událostem a krizovým situacím:

- ✘ Hlavní velitelské stanoviště, krizový štáb města, radnice, linka 583 388 633
- ✘ Dozorčí městské policie, linka 583 213 000
- ✘ Regionální a městské informační centrum, linka 583 214 000

ODPOVĚDI NA DOTAZY ZASLANÉ KRIZOVÉMU ŠTÁBU MĚSTA ELEKTRONICKOU POŠTOU

Elektronická adresa krizového štábu města: posta@musumperk.cz

INFORMACE NA WEBOVÉ STRÁNCE MĚSTA

Adresa:

www.sumperk.cz

- nabídka „Aktuality“, nebo
- nabídka „Správa a samospráva“ a položka „Krizový systém města Šumperka“

SDĚLOVÁNÍ INFORMACÍ OSOBNĚ

Varianty:

- ✚ Informační služby v budově radnice nám. Míru 1, v budově Jesenická 31 a v budově Lidická 49.
- ✚ Regionální a městské informační centrum, Hlavní tř. 22, Šumperk, (vlastivědné muzeum).
- ✚ Pořádková stanoviště zřizovaná v souvislosti s mimořádnou událostí.
Varianty personálního obsazení stanovišť
  - Policie ČR
  - městská policie
  - dobrovolníci určení starostou města

- + Informační stanoviště zřizovaná v souvislosti s mimořádnou událostí.

Informační stanoviště budou označena znakem „Civilní ochrana“.

Varianty personálního obsazení stanovišť

- Policie ČR
- městská policie
- dobrovolníci určení starostou města

Pořádková a informační stanoviště mohou být zřizována

- ▶ v budovách
- ▶ s použitím vozidel a další techniky

SHROMÁŽDĚNÍ OBČANŮ

Představiteli města a krizového štábu města poskytnutí informací účastníkům shromáždění v místech konání shromáždění – např. Dům kultury, Kino Oko, základní a střední školy, náměstí Republiky, letní divadlo, atd.

INFORMACE NA ÚŘEDNÍ DESCE A INFORMAČNÍ TABULI MĚSTA

- ▶ Úřední deska města – náměstí Republiky.
- ▶ Informační tabule města – přízemí budovy Obchodní korzo, ul. Dr. E. Beneše.

POZNÁMKY

Když uslyšíte kolísavý tón sirény, je nutno neprodleně opustit volný prostor a schovat se. Nehleďte těžké betonové kryty ani místa pod úrovní terénu (sklepy).

V prvním okamžiku plně postačí k ochraně života zděná budova, kterou lze uzavřít. Nebojte se požádat o možnost schování se a o pomoc v objektech a budovách, ať jste kdekoliv na nákupech, na procházce, v zaměstnání, při jednání na úřadech, ve škole, atd.

Zvuk sirény nepřikazuje se okamžitě vrátit domů, ale neprodleně se schovat co nejbližší místa, kde se nacházíte. Právě tím si dost možná zachráníte život.

Žáky a studenty, kteří jsou ve škole, je nutné ponechat ve škole a neposílat je domů. Ve škole je potřebné se postarat o bezpečí žáků a studentů po nezbytnou dobu.

Jestliže cestujete automobilem a uslyšíte varování, je nejlepší okamžitě automobil zaparkovat a schovat se v nejbližší budově.

Když budou lidé klepat na vaše dveře, dejte jim příležitost se schovat.

Pokud uvidíte, že někteří lidé zvuk sirény asi nezaslechli, varujte je, sdělte jim, že hrozí nebezpečí a poskytněte jim případně pomoc.

Když se schováte v budově, musíte zavřít dveře a okna kvůli bezpečnosti osob uvnitř. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat zrovna únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost vniknutí látek do prostoru, ve kterém se nacházíte.

Zkoušky sirén se provádí zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin zkušebním táhlým tónem.

Pomůcka

OCHRANA A CHOVÁNÍ ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Příloha číslo 14

Počet listů 2

Povodně a požáry

POVODNĚ

Červenec 1997

Velká povodeň v červenci 1997 postihla 538 měst a obcí ve 34 okresech. Celkové škody dosáhly 60 miliard Kč. Během povodně zahynulo 50 lidí a dalších 10 zemřelo na její přímé následky. Zničeno bylo 946 km železničních tratí, 26 železničních mostů. Poškozeno bylo 1 850 km silnic a 851 silničních mostů. Zničeno bylo 2 151 bytů.

Srpen 2002

Povodně se dotkly 963 obcí v 10 krajích (43 okresech), z toho bylo zcela zatopeno 99 obcí (263 000 obyvatel) a významně zatopeno dalších 347 obcí (1 333 000 obyvatel). Celkově se jednalo o 15,6 % postižených obyvatel. Během povodní došlo ke ztrátě 17 lidských životů, bylo evakuováno přes 200 000 obyvatel. Při povodních bylo nasazeno 27 tisíc tuzemských záchranářů a pomoc poskytlo i 20 zemí.

Požáry

Příčiny a činnosti při vzniku – výňatek

Děti do 15 let	Počet požárů	Způsobená škoda v tis. Kč
1998	950	32 511,91
1999	714	35 512,00
2000	688	35 695,96
2001	528	47 087,41

V roce 2001

Příčina	Počet požárů	Přímá škoda v tisících Kč	Usmrceno	Zraněno
Kouření	677	24 763,32	12	56
Zakládání ohně-vypalování	403	3 097,75	0	16
Nesprávná obsluha topidla	173	6 637,30	4	19
Hořlaviny u topidla	131	11 398,50	7	20
Používání zápalných kapalin, plynů	34	3 326,50	2	27
Používání otevřeného ohně	363	26 998,10	6	48
Manipulace se žhavým popelem	133	2 033,93	0	5
Svařování, řezání, rozmrazování	255	22 712,30	1	38
Zanedbání bezpečnostních předpisů	238	21 816,90	5	45
Nedbalost, omyl, nesprávná obsluha	237	21 077,60	9	43